

trest na svobodě. Dle dodatečného rozhodnutí presidenta republiky ze dne 16. srpna 1919 platí podmínka, uvedená v třetím odstavci rozhodnutí ze dne 22. července 1919, aby trestný čin byl spáchán před nastoupením vojenské služby, i pro trestní věci, dne 22. července ještě neukončené, o nichž jedná odstavec prvý (a druhý) původního rozhodnutí. Poněvadž obžalovaní spáchali trestný čin dle rozsudku teprve v březnu 1919, je na bíledni, že se na ně abolice dle rozhodnutí presidenta republiky nevztahuje.

Čís. 1222.

Ke skutkové podstatě §u 465 uh. tr. zák. se vyžaduje, by dar byl přijat (žádán, slíbení jeho neodmítnuto) před provedením činu, za nějž se přijímá (žádá atd.). Úředník bratislavské expositury československé dovozní a vývozní komise, jakož i úředník zásobovacího ústavu v Bratislavě jsou úředníky veřejnými ve smyslu XLII. hlavy uh. tr. zák. Jest omylem právním, nikoliv skutkovým, mylil-li se pachatel o své vlastnosti veřejného úředníka.

Pro nařízení ministra s plnou mocí pro správu Slovenska stačí uveřejnění v »Úředních novinách«.

(Rozh. ze dne 28. května 1923, Kr I 1069/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaného Oldřicha S-a a státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 20. května 1922, pokud jím byl obžalovaný Oldřich S. uznán vinným přečinem podplácení dle §u 465 uh. tr. zák. a pokud jím obžalovaní Zdeněk F., Josef K. a Antonín R. byli sprostěni dle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečín dle §u 465 uh. tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný Oldřich S. uznán vinným přečinem §u 465 uh. tr. zák., jakož i ve výroku o trestu, tomuto obžalovanému uloženém, a ve výrocih s ním souvisejicích, dále ve výroku, jímž byli obžalovaní Zdeněk F., Josef K. a Antonín R. dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro uvedený přečín, a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Obžalovaný Oldřich S. byl uznán vinným, že v roce 1919 v Bratislavě jako veřejný úředník čs. vývozní a dovozní komise, expositury v Bratislavě, za čin, který podle svého úřadu měl konati, žádal a přijal od Dozsö F-a v Bratislavě peněžitý dar a odměnu, třebaže tímto činem neporušil svou úřední povinnost. Ve výroku rozsudečném se sice neuvádí, který to byl čin, za nějž obžalovaný, máje jej dle svého úřadu konati, žádal a přijal dar, ale z odůvodnění rozsudku vychází, že přijal dar zejména za to, že zaopatřil doporučující list ze Zásobovacího ústavu pro firmu Desidera F-a, že rozepsal povolení, znějící na 500 vagonů dříví na 2 povolení po 250 vagonech a že je vydal H-ovi pro jmenova-

nou firmu. Napadený rozsudek zjišťuje dále, že nejprve H. se S-ovi zmínil o tom, že nějaká firma by takovéto povolení potřebovala a při tom prohlásil, že firma jest ochotna zaplatiti 30.000 Kč; že obžalovaný prostřednictvím úředníka Zásobovacího ústavu Antonína R-a, kterému řekl potřebná data, zaopatřil doporučující list od jmenovaného ústavu a předal jej H-ovi s tím, aby strana podala žádost přednostovi úřadu Dru F-ovi; asi za týden na to H. pravil S-ovi, že věc má B. v likvidaci a žádal S-a, by mu to brzy vyřídil. Teprve po odevzdání vyřízené žádosti H-ovi přijal obžalovaný Oldřich S. dar 10.000 Kč. Asi za 4 dny na to žádal H. rozepsání povolení na dvě po 250 vagonech a po odevzdání rozepsaného povolení obdržel S. od H-a dalších 10.000 Kč. Pro odsuzující výrok rozsudečného výroku, že obžalovaný Oldřich S. žádal od firmy Desidera F-a (od jejího prostředníka) odměnu nebo dar, není v důvodech rozsudku bližšího skutkového podkladu. Pokud pak se přijetí daru týká, právem vyzdvihuje zmateční stížnost obžalovaného, že se vyžaduje ku skutkové podstatě přečinu §u 465 tr. zák., by dar byl přijat anebo žádán aneb aby slib v té příčině učiněný nebyl pachatelem odmítnut před provedením činu, za který se dar aneb odměna žádá, přijímá aneb slib neodmítá. Přijetí prvých 10.000 Kč stalo se však tehdy, když již obžalovaný povolení na 500 vagonů H-ovi vydal; že by se přijetí těchto 10.000 Kč mělo vztahovati na další činnost, která od obžalovaného Oldřicha S-a ve prospěch firmy později ještě byla vykonána, pro to zjištění rozsudku nalézacího neposkytuje opory. Druhých 10.000 Kč přijal obžalovaný teprve po doručení rozepsaného povolení. Dle těchto skutkových zjištění nedá se posouditi, zda přijetí nových 10.000 Kč stalo se též za čin, který obžalovaný teprve měl vykonati. Ovšem bere rozsudek v důvodech též za dokázáno, že Oldřich S. neodmítl slib 30.000 Kč, o kterých se mu zmiňoval H. před provedením celé manipulace. Avšak v dalších důvodech, kde rozsudek shrnuje známky skutkové podstaty, mluví shodně s výrokem zase jen o tom, že obžalovaný přijal dary, a právní stránkou dotyčného »slibu« 30.000 Kč se vůbec nezabývá. Pro tyto odpory a nejasnosti rozsudku (§ 281 čís. 5 tr. ř.), které zmateční stížnost obžalovaného Oldřicha S-a nesprávně vytýká pod důvodem zmatečnosti dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., jeví se potřeba, by bylo přesně zjištěno: 1. Jaký byl postup při zaopatřování doporučení od Zásobovacího ústavu, jmenovitě, zda bylo věcí strany, o povolení k vývozu žádající, by si sama před tím, než podala žádost u čs. dovozní a vývozní komise, zaopatřila doporučující osvědčení od Zásobovacího ústavu, či zda aspoň v tom případě, když takové doporučující osvědčení k žádosti přiloženo nebylo, přináleželo čs. dovozní a vývozní komisi, by si sama od sebe takového osvědčení pro žádající firmu od Zásobovacího ústavu zaopatřila. Je to nutno k posouzení, zda i tento úkon, který Oldřich S. ve prospěch firmy Desidera F-a provedl, byl takovým činem, který on podle svého úřadu měl konati, či zda zaopatřil osvědčení jako osoba soukromá mimo své úřední povinnosti, používaje jen svých známostí s úředníky Zásobovacího ústavu. 2. Na co se vztahovalo příslibení Aloisa H-a, že ona firma jest ochotna zaplatiti 30.000 Kč, zda a jaký vztah mělo přijetí prvních 10.000 Kč k další činnosti obžalovaného, kterou on po přijetí tohoto prvního obnosu ve pro-

spěch firmy Desidera F-a vyvinul, jmenovitě k rozepsání vývozního povolení ve dvě. Zjištění tohoto jest potřeba, by se mohlo posouditi, za kterou činnost obžalovaného byla odměna 30.000 Kč přislíbena (prvních 10.000 Kč bylo přijato). Při tom bude též uvažovati o tom, zda nemají býti jednotlivá období tohoto jednání býti považována za celek, zda slib 30.000 Kč nevztahoval se k tomuto celku, a zda pak jednotlivé výplaty neděly se po částech za jednotlivé úkony, tento celek tvořící. Na základě takto doplněných zjištění bude teprve možno bezpečně přezkoumati, zda je tu skutková podstata přečinu §u 465 uh. tr. zák., při čemž bude potřebí zabývati se jmenovitě též otázkou, zda nářádko na ochotu firmy, věnovati 30.000 Kč, byla slibem daru, obžalovanému učiněným ve smyslu citovaného předpisu zákona, který obžalovaným odmítnut nebyl. K dalším vývodům zmateční stížnosti obžalovaného Oldřicha S-a třeba podotknouti, že v jiných směrech uplatňované důvody zmatečnosti tu nejsou. Je možno již na základě dosavadních zjištění nalézacího soudu posouditi, že správné jsou závěry rozsudku, že obžalovaný Oldřich S. jako zaměstnanec čs. dovozní a vývozní komise, expositury v Bratislavě, byl při výkonu svých služebních povinností v určitých směrech veřejným úředníkem ve smyslu §u 461 uh. tr. zák., totiž, že podle svého úřadu a své služby byl zavázán prováděti státní úkony veřejné správy. Jedině tyto náležitosti tvoří skutkovou podstatu pojmu veřejného úředníka ve smyslu předpisů XLII. hlavy uh. tr. zák. a nenachází opory v předpisu §u 461 uh. tr. zák. tvrzení zmateční stížnosti, že by bylo třeba, by úředník složil přísahu, by měl služební instrukce (čímž se zřejmě myslí všeobecné předpisy, zvlášť pro jeho službu vypracované), a by podléhal služební pragmatice; to jsou věci, které týkají se formy služebního poměru mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, pokud se týče formální úpravy jeho služby a pro skutkovou podstatu přečinu dle §u 465 uh. tr. zák. mohly by míti jen tehdy význam, kdyby zvláštními předpisy bylo určeno, že jen po splnění všech těchto podmínek anebo některé z nich může býti dotčený zaměstnanec zavázán k plnění veřejnoprávních úkolů státu atd. Takových předpisů tu však nebylo a jsou tyto okolnosti tudíž pro pojem veřejného úředníka v tomto případě bezvýznamny. Vůbec žádného takového významu nemohou míti další skutečnosti, které dle názoru zmateční stížnosti vylučují v tomto případě při obžalovaném povahu veřejného úředníka, že totiž přebytky expositury se ukládaly v soukromé bance, že obžalovaný Oldřich S. podléhal soukromému pensijnímu a nemocenskému pojištění a že neměl výhod na železnici, neboť tyto skutečnosti týkají se jediné vnitřní správy úřadu nebo podniku, pokud se týče jen úpravy hmotného postavení dotčeného zaměstnance a nemůže na nich vůbec býti učiněn závislým obor jeho úřední působnosti. Právem tedy rozsudek nalézacího soudu k těmto skutečnostem nehleděl a nelze shledati zmatků dle §§ 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř. proto vytýkaných. Z těch správných a jediné rozhodných zjištění rozsudku nalézacího soudu, že čl. dovozní a vývozní komise zřízena byla v rozsudku citovanými nařízeními ministerstva obchodu, že do oboru její působnosti mezi jiným patřilo, dávatí obligatorně povolení k vývozu, dovozu a průvozu zboží, po případě pod podmínkami kompensací nebo jinými, na př. ohledně valuty, správně do-

vodil napadený rozsudek, že komise tato byla nadána vrchnostenskou mocí v oboru předchozího vázaného hospodářství, což znamená, že prováděla státní úkony veřejné správy, ježto je nepochybně, že regulování dovozu, vývozu a průvozu zboží, zkrátka celého zahraničního obchodu, jmenovitě kompenzačního, a regulace oběhu valut a obchodu s nimi jest jedním z nejaktuálnějších úkonů státní správy, zvláště v době neurovnaných poválečných poměrů v mezinárodním obchodu. Veřejnosprávní ráz komise je též vyznačen organizací její, která, jsouc v odborných komisích sice nadána značnými právy autonomní korporace, podléhala velmi vlivnému dozoru správní komise, jež složena byla ze členů, od jednotlivých ministerstev jmenovaných. Ostatně i na zaměstnance autonomní korporace nutno vztahovati předpis §u 461 uh. tr. zák., jakmile jsou mocí svého úřadu, služby nebo zvláštního ověření zavázáni k provádění veřejnoprávních úkolů, státu příslušejících a na ně přenesených, anebo k provádění vrchnostenských úkolů municipálních anebo obecních. Není tedy opodstatněna ani výtka zmateční stížnosti, která z organizace čs. dovozní a vývozní komise chce dovoditi, že Oldřich S. nebyl veřejným úředníkem ve smyslu §u 461 uh. tr. zák. Pokud se namítá ve zmateční stížnosti, že zřízení expositury čs. dovozní a vývozní komise v Bratislavě stalo se *via facti praeter legem* a že nemá zákonného podkladu, je tato výtka rovněž bezpodstatná. Že v Bratislavě byla zřízena právě jen expositura pražského úřadu, stalo se zajisté pro zjednodušení a urychlení úřadování této komise pro oblast Slovenska a nebyl tím zřízen úřad samostatný a nebylo proto ke zřízení pouhé expositury nějakého zvláštního nařízení vládního potřeba, poněvadž bylo to vnitřní organizační zařízení komise samé. Pražská centrála komise byla však zřízena nařízením ministra průmyslu, obchodu a živností ze dne 23. listopadu 1918 čís. 43 sb. z. a n. pro celé území republiky na místě orgánů, které podobnou právomocí byly nadány před převratem pro obojí území Rakousko-Uherska a které též zřízeny byly jen nařízením příslušných ministrů. A sice byla to pro země rakouské polovice »Ústředna pro povolování dovozu, vývozu a průvozu«, zřízená dle nařízení ministra financí ze dne 26. května 1917 čís. 238 ř. zák. a dle vyhlášky ministra obchodu ze 30. března 1917 čís. 136 ř. zák. jako zvláštní výbor komise pro válečné a přechodní hospodářství, kterážto komise opět zřízena byla rozhodnutím panovníka ze dne 24. března 1917. Pro země uherské před převratem pověřen byl na základě zákonného čl. XI. 1917 nařízením veškerého ministerstva čís. 3394 M. E. ministra pro přechodní hospodářství vydáváním opatření pro hospodářský přechod ze stavu válečného do stavu mírového a k podpoře jeho v těchto věcech zřízena byla zvláštní korporace zvaná »Zemská rada pro přechodní hospodářství« (Országos Atmenetgazdaságügyi tanács), pro niž stanovy vydal jmenovaný ministr nařízením č. 100 A. G. s kompetencí podobnou, jako měla ústředna rakouská. Po převratě bylo potřeba pro čs. republiku zřídití takový sbor a, poněvadž ty úkoly, které vyčleny byly pro čs. dovozní a vývozní komisi, spadají dle prozatimního zákona ze 2. listopadu 1918 čís. 2 sb. z. a n. do kompetence úřadu pro správu průmyslu, obchodu a živností, stalo se po právu, když tento jednotný úřad pro oblast celé republiky zřízen byl nařízením ministra tohoto oboru

na místě jmenovaných úřadů předpřevratových. Zákonný podklad pro zřízení této komise je v těch shora citovaných zákonech a nařízeních, na základě kterých jmenované předpřevratové úřady byly zřízeny a které dle čl. II. zákona ze dne 28. října 1918 čís. 11 sb. z. a n. prozatím zůstaly v platnosti. Obžalovaný dle správného zjištění napadeného rozsudku ustanoven byl u jmenované komise jako pokladník, byl však pověřen nejen službou pokladní, nýbrž vypomáhal též jinak v úřadě, když byl se svou prací pokladní hotov. Svým úřadem a svou službou byl tedy zavázán též k plnění těch úkolů veřejné správy, které státní výkonná moc na čs. dovozní a vývozní komisi přenesla. S hlediska všeobecného správně mu tedy soud první stolice přiznal povahu veřejného úředníka ve smyslu §u 461 uh. tr. zák. a bude nutno po doplnění shora nařízením jen rozhodnouti, pokud činy, za které slib daru neb odměny neodmítl, dar skutečně přijal nebo žádal, byly takové, které obžalovaný Oldřich S. mocí tohoto svého úřadu v rámci svého úředního pověření měl vykonati. Nelze shledati vytýkaného rozporu mezi spisy a mezi zjištěním rozsudku, že obžalovaný Oldřich S. výslovně doznal, že rozepsání vývozního povolení bylo jeho úřední povinností, zejména když mu to přednosta jeho úřadu nařídil; vždyť obžalovaný dle protokolu o hlavním přelíčení doznal, že rozepsání povolení bylo jeho úřední povinností po svolení přednostově, a v rozsudku je též výslovně zjištěno, že Oldřich S. projevil ochotu rozepsat povolení, když to přednosta K. dovolil. Výtka, že soud vzal za prokázáno, že obžalovaný neodmítl H-ův slib 30.000 Kč, kdežto slibu tu nebylo, měla býti správně uplatňována jen pod důvodem zmatečnosti dle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., že totiž prohlášení H-ovo bylo nesprávně kvalifikováno jako slib ve smyslu §u 465 uh. tr. zák.; touto otázkou bude se však zabývatí soudu nalézacímu teprve při novém rozhodování, poněvadž proto vlastně obžalovaný odsouzen nebyl. Za rozpor nelze sice uznati, že rozsudek mluví o daru od firmy Dozsö F., ačkoliv obžalovaný Oldřich S. s touto firmou vůbec nejednal, nýbrž dle zjištění rozsudku jen s H-em. Tento byl jen prostředníkem mezi jmenovanou firmou a obžalovaným a dárce byla firma a ne H. Bylo by však žádoucí, tento sprostředkovatelský poměr v novém rozsudku přesněji vyjádřiti, by každá pochybnost byla odstraněna. Pokud konečně zmateční stížnost vytýká, že u obžalovaného Oldřicha S-a jest trestnost dle §u 82 uh. tr. zák. vyloučena, ježto si nebyl vědom té skutečnosti, že jest veřejným úředníkem, a, když rozsudek na to nehleděl, trpí prý zmatečností dle §u 281 č. 9 b) tr. ř., jest zmateční stížnost potud pochybena, že považuje skutkovou náležitost přečinu §u 465 uh. tr. zák. »veřejný úředník« za skutečnost a omyl o ní za omyl skutkový. Pojem veřejného úředníka jest vymezen v samém trestním zákoně a dle §u 81 uh. tr. zák. neznalost neb omylný výklad trestního zákona nevylučuje, by čin nebyl přičítán. Neznalost skutečností, ze kterých se teprve dá dovoditi ta ve smyslu pojímání trestního zákona uherského jedině právní náležítost skutkové podstaty §u 461 uh. tr. zák., že totiž pachatel byl veřejným úředníkem, nebyla ani od obžalovaného tvrzena; částečně byl tento skutkový podklad, záležející jmenovitě ve zjištění oboru působnosti obžalovaného (jeho zaměstnavatelky, čs. dovozní a vývozní ko-

mise), nalézacím soudem bezvadně zjištěn. Není tu tedy omylu skutkového, který by ve smyslu §u 82 uh. tr. zák. vylučoval přičetnost obžalovaného, nýbrž omyl právní, který přičetnosti nevylučuje, záležející v tom, že se obžalovaný mylným výkladem předpisu §u 461 uh. tr. zák. považoval za úředníka soukromého. Ačkoliv tedy rozsudek ve směrech posléze vytknutých uplatňovanými zmatečnostmi netrpí, přece z důvodů shora uvedených je třeba dle §u 288 čís. 1, částečně též č. 3 tr. ř., rozsudek v odsuzující části, na Oldřicha S-a se vztahující, zrušiti a věc k novému projednání ve směrech naznačených a k rozhodnutí zbylých sporných otázek soudu prvé stolice vrátiti. Totéž jeví se potřebným i v osvobozující části rozsudku ohledně obžalovaných Zdeňka F-a, Josefa K-a a Antonína R-a na základě zmateční stížnosti veřejného obžalobce, jež právem uplatňuje proti rozsudku důvody zmatečnosti dle §u 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. Soud nalézací osvobodil tyto obžalované z toho důvodu, že nepokládá zásobovací ústav v Bratislavě za úřad veřejný a tím již též vyloučil, že by obžalovaní jako zaměstnanci mohli býti veřejnými úředníky. Zkoumání povahy samého úřadu je však jen pomocným prostředkem při zkoumání rázu jeho zaměstnanců, ale nikterak jediným a dostatečným. Ne již ta okolnost, že někdo je zaměstnán ve veřejném úřadě, je dostačující, by byl ve všech svých úkonech za veřejného úředníka považován, nýbrž musí býti v konkrétních případech mocí svého úřadu nebo služby zavázán k plnění úkonů, v §u 461 uh. tr. zák. vyznačených; na druhé straně též osoby, takovými úkony jen pověřené, i když nejsou ve veřejném úřadě nebo ve službě takového úřadu, mají ráz veřejných úředníků. A tu právě pochybil soud nalézací, že, dovozuje své stanovisko, nedržel se těchto směrnic, které jsou jediné rozhodny pro skutkovou podstatu §u 465 a 461 uh. tr. zák. Soud nalézací nezjistil, za jaké úkony obžalovaní Zdeněk F. a Josef K. přijali úplatky, a není proto ani z tohoto důvodu možno přezkoumati, zda úkony jejich byly úkony státní veřejné správy a zda obžalovaní byli při jejich plnění ať již mocí svého úřadu nebo své služby, ať na základě zvláštního pověření zavázáni k plnění těchto veřejnoprávních úkolů státu. Soud nalézací odpírá obžalovaným povahu veřejných úředníků již na základě těch zjištění, jak byl zřízen zásobovací ústav a jak byla upravena jeho organizace, správa a hospodaření, dále služební poměr úředníků k ústavu. Tyto posléz uvedené okolnosti jsou pro posouzení věci, jak již v případě obžalovaného Oldřicha S-a shora bylo dovedeno, úplně bezpodstatné, jmenovitě to, že měl ústav býti veden obchodnický, že si sám i obchodním úvěrem měl opatřiti potřebné peníze; že obchodoval na svůj účet a to i předměty volného obchodu, že vybíral 2% provise za sprostředkování obchodu, že žaloval sám, nejsa zastupován finanční prokuraturou, a že výtěžky byly uloženy u bank na běžný účet ústavu, konečně pak že jeho úředníci byli jen smluvní. Tu otázku však, zda ústav byl zřízen formou, zákonným předpisům odpovídající, řeší napadený rozsudek právně mylně (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), odvolává se na to, že nestačí vyhlášení dotyčného nařízení ministra s plnou mocí pro správu Slovenska v bratislavských »Úradných Novinách«. Zákonným článkem L:1914 doplněny byly předpisy zákonného čl. LXIII : 1912 o výjimečné moci ministerstva po čas války, jmenovitě pokud se vztahují

na zásobování obyvatelstva (§§ 1 až 4 o možnosti stanovení maximálních cen, o oznamování a kontrole zásob předmětů obecné potřeby, o možnosti úřední distribuce a vnučené organizaci výroby takových předmětů a pod.). Zákonem ze dne 10. prosince 1918, čís. 64 sb. z. a n., určeno bylo v §u 14, že vláda republiky má právo dáti některému svému členu plnou moc, aby vydával nařízení a konal vše na udržení pořádku, na konsolidování poměrů a na zabezpečení řádného státního života na Slovensku. K platnosti vydaných jím nařízení stačí jeho podpis. Pokud tedy i podle jmenovaných článků zákonných by nařízení v oboru hospodářském vydávati mělo celé ministerstvo podle plné moci dané ministru s plnou mocí pro správu Slovenska shora citovaným zákonem, stačí k tomu nařízení jeho sama. Je bezpochybně, že organizace zásobování v době po převratu patřila v první řadě mezi úkony, které ve smyslu hořejšího ustanovení zákona přeneseny byly takto na ministra plnomocníka, a že ke zřízení Zásobovacího ústavu pro Slovensko v Bratislavě, které se stalo s odvoláním na § 14 citovaného zákona, byl ministr s plnou mocí pro správu Slovenska sám oprávněn. Co se tkne vyhlášení tohoto nařízení jen v »Úradných Novinách«, dlužno uvážiti, že nařízení toto nemělo platnosti pro celou republiku, že omezeno bylo výslovně na úpravu hospodaření s předměty životních potřeb na území Slovenska; nebylo proto potřeba, by dle předpisu zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 1 sb. z. a n., bylo vyhlášeno ve sbírce zákonů a nařízení, nýbrž stačilo jeho vyhlášení dle nařízení ministra plnomocníka ze dne 23. prosince 1918, čís. 3 z roku 1918 v »Úradných Novinách«, které se tam též řádně stalo vyhláškou ze dne 8. ledna 1919, čís. 7. Mylným je též názor, v napadeném rozsudku vyslovený, že by jen tehdy bylo možno Zásobovacímu ústavu přiznati povahu veřejného úřadu, kdyby byl orgánem státu, země, okresu nebo obce, vypraveným na venek rozhodovací a nařizovací mocí, by v oboru věcně a místně stanovené působnosti vykonával úkoly státní správy. I kdyby pravdou bylo, že Zásobovací ústav byl snůškou zbytku maďarských centrál válečného hospodářství, ač ústav ten byl zřízen zcela neodvisle od dřívějších maďarských centrál na podobném podkladu, jako podobné ústavy, zavedené v českých zemích, přece by zaměstnanci jeho museli býti považováni za veřejné úředníky v těch případech, kde by aspoň pomocí zvláštního pověření byli zavázáni k plnění veřejnosprávních úkonů státních. Je bezpochybné, že zorganizování a provozování zásobovací služby na Slovensku, kterou stanoví Zásobovacího ústavu, uveřejněné v čís. 2 »Úradných Novin«, kladou za první jeho úkol a za účelem jeho provedení svěřují zásobovacímu ústavu značnou moc rozhodovací a výkonnou v oboru veřejného práva, která jinak jen státu přísluší, třeba uznat za plnění veřejnoprávních úkolů státu a úředníky, kteří dle svého úřadu služby a nebo zvláštního pověření úkony tyto prováděli, za úředníky veřejné ve smyslu §u 461 uh. tr. zák. Poněvadž v projednávaném případě zkoumáním toho, zda právě závadné činy obžalovaných Zdeňka F-a, Josefa K-a a Antonína R-a byly takovými a takto jím svěřenými úkoly veřejné státní správy, soud nalézací se vůbec nezabýval, oduznav povahu veřejných úředníků jmenovaným již z důvodů formálních, jest v tomto směru rozsudek zmatečným dle §u 281

čís. 5 tr. ř., což veřejný obžalobce právem vytýká. Jest tedy nezbytno, by též v osvobozující části ohledně jmenovaných tří obžalovaných byl rozsudek dle Šu 288 čís. 1 tr. ř. zrušen a věc k novému rozhodnutí soudu své stolice vrácena. Vhodným jeví se též upozornění na nařízení, kterými obor působnosti zásobovacího ústavu byl rozšířen, pokud se týče dle jednotlivých druhů potřeb specialisován; jmenovitě jsou to: nařízení uveřejněná v »Úradných Novinách« čís. 25 z roku 1919 o hospodaření kovy, 26 z roku 1919 o hospodaření železem, 81 z roku 1919 o úpravě obchodu brymzou, č. 16, č. 23, 45 o obchodu s koží a obuví, rovněž č. 73, dále č. 46 o prodeji tříslovin, č. 47 o úpravě rozdělování zásob surových koží a tříslovin a další nařízení č. 48 a 73 o úpravě obchodu s těmito předměty, konečně č. 18 a 19 o obmezení prodeje palivového dříví.

Čís. 1223.

Ustanovením čl. I. čís. 13 zákona ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1920 byl zrušen též čtvrtý odstavec Šu 395 tr. ř.

Soudce trestní jest však i nadále povolán stanoviti povinnost k náhradě útrat zastupování a obhajoby (§ 393, odstavec třetí, tr. ř.) a určití jich výši.

(Plenární usnesení ze dne 29. května 1923, čís. pres. 221/23.)

Rozhodnutím ze dne 17. května 1921, Kr I 360/21, uveřejněným pod čís. 445 sbírky nejv. soudu ve věcech trestních, vyřkl nejvyšší jako zrušovací soud, že novelou ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1920 byl zrušen § 395 tr. ř. v celém rozsahu a že trestní soudce není nadále povolán, by určoval výši útrat zastupování neb obhajoby. Ježto v dalších svých rozhodnutích nesetřval nejvyšší soud na důsledném provádění této zásady, předložil první president tohoto soudu otázky, o něž tu jde, plenárnímu senátu, jenž je zodpověděl, jak shora uvedeno.

D ů v o d y:

1. Článkem I. čís. 13 zák. ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920 byl zrušen § 395 tr. ř. Tento § jednal v odstavci prvním až třetím o odměně zástupce za zastupování strany, v odstavci čtvrtém o útratách, jichž náhrada uložena dle Šu 393 odstavec třetí tr. ř. obviněnému, soukromému žalobci, soukromému účastníku anebo tomu, kdož učinil vědomě křivé udání. V prvním případě šlo tedy o útraty z poměru vůči vlastní straně, v druhém případě o útraty z poměru vůči druhé straně.

Nedošlo-li mezi stranou a jejím zástupcem k dohodě o odměně za vykonané zastupování, příslušelo každé straně právo, žádati určení odměny u soudu, jenž byl v své stolici k rozhodování povolán (odstavec první Šu 395 tr. ř.). V druhém odstavci tohoto Šu jsou vytýčeny směrnice pro posuzování přiměřenosti odměny, v třetím odstavci ustanoven opravný prostředek proti určení odměny. Ve čtvrtém odstavci Šu 395